

6. ĽUDIA V POHYBE

Anotácia:

Žiaci, vcítením sa do role migranta, lepšie porozumejú rôznym motívom, prečo ľudia opúšťajú svoju krajinu a začínajú život v inej. Zároveň pochopia značnú rozdielnosť osudov a životných príbehov migrantov a rozdiel medzi ekonomickými migrantmi a utečencami.

Odporúčaný ročník:

2. ročník SŠ.

Vzdelávací štandard:

Regionálna a humánna geografia.

Obsahový štandard:

Mechanický pohyb, migrácia.

Výkonový štandard:

Žiaci zhodnotia príčiny migrácie obyvateľstva.

Pomôcky:

Pracovný list (ONI) – schéma „Diamant“, príloha č. 1, príloha č. 2 – rozstrihané kópie (jedna kópia časti listu pre každého), písacie potreby, výkres formátu A3, príp. flipchart – pre každú skupinu.

Ciele:

- ▶ pochopiť rozličnosť príčin, ktoré ľudí nútia opustiť ich domovy;
- ▶ uvedomiť si definičný rozdiel medzi migrantom a utečencom, a zároveň porozumieť, že odlíšiť migranta a utečenca je v skutočnosti veľmi ťažké.

10 MIN.

7

Postup:

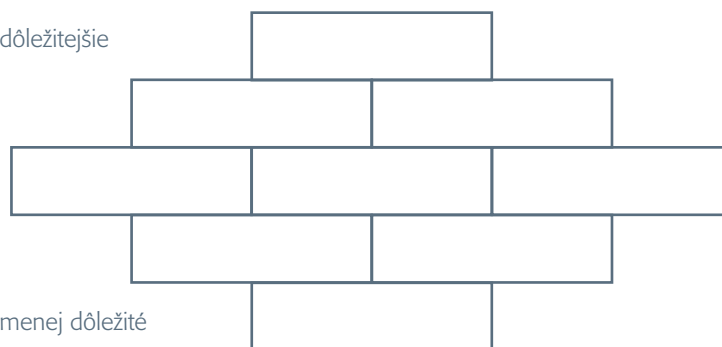
EVOKÁCIA:

1. Spýtajte sa žiakov, či poznajú príbeh niekoho zo svojho okolia, kto prišiel na Slovensko z inej krajiny. Alebo naopak, či niekto im blízky odišiel zo Slovenska. Nechajte ich povedať príbehy a pýtajte sa na príčiny, priebeh a dôsledky migrácie.
2. Vyzvite žiakov, aby si predstavili, že odchádzajú zo Slovenska. Ktorých 9 vecí by si určite zobrali so sebou?

Rozdajte im (a vysvetlite) schému „diamant“ a vyzvite ich, aby svojich 9 vecí zapísali do tejto schémy podľa popisu nižšie. Do hornej časti diamantu vpíšu vec (predmet), ktorú by považovali za najdôležitejšiu, nižšie vpisujú veci, ktoré by pre nich boli o niečo menej dôležité a dole vec, ktorá by z 9 predmetov bola najmenej dôležitá.

Nemali by rozmýšľať prídlho, povedzte im, že majú len veľmi krátky čas – nech píšú spontánne, čo im napadne ako prvé.

najdôležitejšie

najmenej dôležité

25 MIN.

2

UVEDOMENIE:

3. Žiakov rozdeľte do troj- až päťčlenných skupín – spolu by malo byť 4 – 6 skupín. Spýtajte sa ich, či si myslia, že by sa podoba diamantu zmenila, ak by ich život bol úplne iný – neboli by sami sebou, ale niekým úplne iným.
4. Dajte žiakom nastrihané kartičky z prílohy č. 1.
5. Úlohou žiakov je v skupine sa rozhodnúť, ktoré predmety by potrebovali, ak by boli danou osobou. Zápis vykonajú opäť do štruktúry diamantu – tentoraz sa však celá skupina musí zhodnúť na spoločnom riešení. Stanovte žiakom čas.

Alternatíva:

Žiaci môžu na voľný papierik napísať predmet, ktorý je podľa nich pre daného človeka dôležitý, ale nenachádza sa medzi ponúknutými postavami.

6. Vyzvite všetkých žiakov, aby porovnali svoj vlastný diamant z úvodu hodiny s diamantom, ktorý vypracovali v skupine.
7. Vyzvite žiakov, aby sa pokúsili krátko vystihnúť, prečo sa ich osobný diamant podobá alebo prečo nepodobá na diamant, ktorý vypracovali v skupine.
8. Rozdajte im predtlačené papieriky so 140 okienkami (Príloha č. 2) a vyzvite ich, aby svoje myšlienky spracovali v podobe tweetov. Dôvod by mal reflektovať podobnosti a rozdielnosti medzi žiakmi a postavami, o ktorých premýšľali v skupine.

Ak si myslíte, že by mohli písať odpovede ako: „Lebo skupina ma prehlasovala,“ alebo tomu podobné – požiadajte žiakov, aby sa takýmto odpovediam vyhli. (Príklad tweetu, ktorým zdôvodníme, že pre speváka Karla Kryla mohlo byť dôležité vziať si pri emigrácii fotku rodiny, pre mňa nie: „Kryl nemal Instagram ani USB kľúč a hranice sa za ním zatvorili „navždy“ – heslo: návrat nemožný. Dnes je odchod ľahší.“)

i INFORMÁCIE PRE VÁS

Tweet správa – krátka správa vystihujúca podstatné informácie, obsahuje najviac 140 znakov, zdieľa sa prostredníctvom sociálnych sietí. Umožňuje zdieľať aj obrázky alebo linky na videá. Pomocou tzv. hashtagu (symbol # a kľúčové slovo) umožňuje Twitter v tweetoch (správach) označiť kľúčové slová.

1

9. Vyzvite jednotlivé skupiny, aby zo svojich tweetov vybrali dva, ktoré sa im zdajú najvýstižnejšie.

10

10. Jednotlivé skupiny prezentujú svoju prácu: predstavia svoje postavy, zhodnotia, či sa ich diamanty podobali diamantom vyžrebovanej postavy a prečítajú dva najvýstižnejšie tweety.

i TIP PRE VÁS

Každý skupine môžete dať papier formátu A3 a vyzvať ich, aby do stredu papiera nalepili príbeh postavy a jej diamant a okolo svoje diamanty a svoje tweety. To ale trochu zdrží celý proces, preto si to treba dobre rozmyslieť. Ak takéto výstupy vzniknú, možno ich papierovou páskou nalepiť na stenu, aby boli počas reflexie na očiach.

REFLEXIA:

Žiaci v riadenom rozhovore odpovedajú na otázky (môžete si vybrať niektoré z uvedených otázok):

- ▶ Ktorou postavou by ste chceli/nechceli byť?
- ▶ Ktorá postava má podľa vás najťažší osud?
- ▶ Vedeli by ste uviesť možné dôvody, ktoré uľahčujú/sťažujú migrantom proces integrácie do novej spoločnosti?
- ▶ Postrehli ste v médiách negatívne správy v súvislosti s utečencami, napr. zo severnej Afriky, Blízkeho Východu? A postrehli ste aj nejaké pozitívne?
- ▶ Z čoho podľa vás vznikajú v niektorých krajinách obavy z príchodu migrantov alebo utečencov? Sú všetky obavy úplne oprávnené? V čom môže byť migrant pre novú krajinu obohatením?

Diskusiu usmerňujte tým, že zapisujete tweety na tabuľu do dvoch stĺpcov. Prvý stĺpec sú tie, ktoré hovoria o tom, prečo sa diamanty podobajú a druhý stĺpec sú tie, ktoré hovoria o tom, prečo sa diamanty líšia.

Na záver zhrňte debatu tak, že poukážete na to, v čom môže byť situácia migrantov iná (často zložitejšia) oproti tomu, ako sme o svete zvyknutí uvažovať my.

Definície pojmov migrant a utečene nájdete v slovníku pojmov.

i INFORMÁCIE PRE VÁS (ďalšie zdroje informácií)

- ▶ Viac o tvorbe tweet správ nájdete aj na <http://bit.ly/aktivita-twitter>.
- ▶ Námety využitia sociálnych médií nájdete v článku na: <http://bit.ly/tweetujeme>.
- ▶ Informácie o utečeneckých táboroch nájdete aj na <http://www.newsab.cz/refugees>, resp. na Úrade vysokého komisára OSN pre utečencov – <http://bit.ly/utecenci-anglicky>, resp. <http://bit.ly/utecenci-slovensky>.
- ▶ Osudy migrantov spracovala aj Nadácia Milana Šimečku v publikácii *Susedia: zvnútra, zvonku* – dostupné na <http://bit.ly/susedia-NMS>.

PRÍLOHA Č. 1

„ONI“

Anastasiya Kuzmina – narodila sa v dnešnom Rusku a za reprezentáciu tejto krajiny súťažila v biatlone. Po narodení jej syna ju vyradili z ruskej biatlonovej reprezentácie, preto hľadala možnosť pokračovať v športovej kariére na najvyššej úrovni v inej krajine. Po vybavení slovenského občianstva získala pre Slovensko dve zlaté a jednu striebornú olympijskú medailu. S manželom a deťmi dnes žije v Banskej Bystrici.

Michail Chodorkovskij je bývalý ruský podnikateľ. Po privatizácii ropného priemyslu sa stal jedným z najbohatších ľudí v Rusku (majetok asi 15 miliárd dolárov). V roku 2003 bol odsúdený za podvod a vo väzení strávil 10 rokov. Jeho uväznenie je považované za politicky motivované. Po oslobodení sa presťahoval do Švajčiarska, kde v tom čase už žila jeho rodina. Hodnota jeho majetku sa dnes odhaduje na 100 – 500 mil. dolárov.

Karel Kryl – známy český pesničkár a básnik, ktorého tvorba sa stala kultová po sovietskej invázii do Československa v roku 1968. V roku 1969, na koncertnom turné, sa rozhodol požiadať v Nemecku o politický azyl a žil tam 20 rokov. Nikdy však neprijal nemecké občianstvo, lebo by sa musel zriecť československého. Po návrate do Československa a skepse z porevolučného vývoja zomrel v roku 1994 v Mníchove vo veku 50 rokov.

Hashem Alsouki – 40-ročný sýrsky utečenec musel opustiť svoju krajinu v roku 2012. Do vojny v Sýrii pracoval ako účtovník vo vodárenskej firme a žil na predmestí Damasku. Jeho život sa ale dramaticky zmenil – Hasem bol mučený sýrskou armádou a dvoch jeho bratov zabil ostreľovač. Vo vrecku mu zostal len kľúč od domu – dom bol však zbombardovaný a jediné, čo rodine zostalo, boli manželkine šperky, ktorých predaj im pomohol dostať sa do Egypta. Tam žili ako nelegálni utečenci so strachom pred uväznením a deportáciou. Hashem sa preto sám snaží dostať cez Stredozemné more do Švédska, kde chce začať sám, a neskôr s rodinou, nový život.

Musa má 16 rokov, pochádza z Gambie. Nepamätá si ani jedného z rodičov, zomreli, keď bol ešte veľmi malý. Vychovával ho strýko, ktorého považoval za otca. Na prahu dospelosti očakával, že s ostatnými súrodencami dostanú po malom kúsku pôdy, aby sa mohli začať sami živiť. „Zrazu mi strýko povedal, že ja nedostanem nič, lebo nie som jeho vlastný syn,“ hovorí Musa. „Nemohol som zostať, musel som odísť“ – cez Senegal, neskôr Líbyu a loďou cez Stredozemné more sa mu podarilo dostať do utečeneckého tábora v talianskej Sicílii, kde čaká na svoj ďalší osud.

Jong Hyuk ušiel do Číny za lepším životom, kde však chcel zostať len dočasne, aby sa mohol vrátiť za svojou rodinou a priateľmi. Po roku ho však uväznili čínska polícia a deportovala do Severnej Kórei. Bol mučený a odsúdený na nútené práce. Schudol 20 kg. Ani po prepustení však nestratil vôľu prežiť a túžbu po slobode a pokúsil sa emigrovať druhýkrát. So svojou najbližšou rodinou sa mu podarilo cez Čínu a Mongolsko dostať až do Južnej Kórei, kde dnes študuje angličtinu na vysokej škole – niečo, čo by bolo pre neho v Severnej Kórei nedosiahnuteľné.

